

ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Національний транспортний університет

Анотація. У статті визначено вплив і місце інновацій у підвищенні конкурентоспроможності національної економіки в сучасних умовах. Розкрито сутність і особливості інноваційної моделі економічного розвитку країни, обґрунтована актуальність її впровадження і використання.

Ключові слова: інновація; інноваційна модель; конкурентоспроможність; конкурентні переваги; національна економіка; економічне зростання.

Innovative model of economic development as a factor in increasing the competitiveness of the national economy

Abstract. The article identifies the impact and place of innovations in improving the competitiveness of the national economy in modern conditions. The essence and features of the innovative model of economic development of the country are revealed, the urgency of its introduction and use is substantiated.

Key words: Innovation; inovatine model; competitiveness; competitive advantage; national economy; economic overgrowth.

В основі стратегії сталого економічного розвитку повинна бути конкретна науково обґрунтована модель або концепція розвитку. Модель або концепцію можна розглядати як симбіоз поглядів вирішення певної проблеми соціально-економічного характеру у регіональному або національному масштабі. Модель економічного розвитку являє собою бачення розвитку як в економічному, так і в соціальному напрямі. Серед моделей економічного розвитку виділяють наступні основні: неокласична модель економічного розвитку, посткейнсіанська модель економічного розвитку, модель наздоганяючого розвитку, неоекономічна модель розвитку, інноваційна модель економічного розвитку [1]. У час активізації науково-технічного прогресу, зростаючої популярності використання новітніх розробок і впровадження інновацій не тільки у безпосередній процес виробництва, але й в методи і моделі управління виробництвом, організації діяльності і менеджменту персоналу, актуальність використання і подальшого впровадження саме інноваційної моделі економічного розвитку є беззаперечним фактом.

Інноваційна модель розвитку базується на використанні високих новітніх технологій. Результатом цього процесу є підвищення якості і конкурентоспроможності виробленої продукції, скорочення витрат виробництва, більш ефективного використання ресурсного потенціалу країни. Головним ресурсом інноваційної моделі є інтелектуальний капітал та людський капітал, точніше творчі і розумові здібності людини. Це є унікальним ресурсом, для нього не є характерним вичерпність. Цей ресурс може забезпечувати стійке економічне зростання національної економіки без збільшення витрат сировинних ресурсів країни. Ті структурні зрушення, що відбуваються у сучасній економіці під впливом інновацій активізує інвестування саме у людський фактор. Високий рівень інформатизації та наукомісткості є ще однією характерною рисою інноваційної моделі.

Забезпеченням конкурентоспроможності національної економіки на світових ринках товарів та послуг є підвищення продуктивності праці, управління якістю і впровадження механізмів підвищення якості продукції, впровадження інновацій, ефективна оцінка конкурентної ситуації країни на світовому ринку. Залучення національної економіки у світ інновацій дає змогу постійного підвищення конкурентоспроможності. Це в свою чергу впливає на стійкість позиції країни на світовому ринку товарів та послуг у довготривалій перспективі.

Динамічні процеси економічних перетворень, які відбуваються в усьому світі, активізують необхідність використання інноваційних методів вирішення проблем економічного розвитку національних економік. Способи та методи, що не містять інноваційної складової показують все частіше свою неефективність і неспроможність вирішувати сучасні проблеми.

Система інноваційного підходу, який може вплинути на підвищення конкурентоспроможності національної економіки повинна ґрунтуватися на наступних механізмах дій: створення та розвиток інститутів розвитку на національному і регіональному рівнях; удосконалення програм розвитку і впровадження інновацій на регіональному рівні; створення технологічної платформи, а саме: створення інноваційних продуктів або послуг, удосконалення правової бази, розвиток системи науково-дослідних інститутів, налагодження співпраці держави – науки-бізнесу. Виділяють наступні умови створення моделі інноваційного розвитку економіки [3]:

- збільшення обсягів інвестицій в інформаційний сектор економіки;
- створення умов для полегшеного доступу потенційних інвесторів на фінансовий ринок;
- нарощування обсягів венчурних капіталовкладень;
- сприяння розвитку підприємницької діяльності, створення системи пільг для підприємців-початківців, особливо які планують майбутню діяльність пов'язувати з інноваціями;
- створення сприятливого середовища для підприємців та підтримка пріоритетних напрямів інноваційної діяльності.

Для реалізації вищенаведених заходів необхідним є наявність належного ресурсного потенціалу і інвестицій. Інновації (економічні, процесні, екологічні, організаційні та ін.) є рушійною силою розвитку національної економіки [4].

Сучасні процеси глобалізації характеризуються нарощуванням конкурентної боротьби, загостренням конкуренції, а совою конкурентоспроможності країн стають саме інновації. Впровадження і використання інновацій дає країні конкурентні переваги на світових ринках. Інновації необхідно використовувати як визначальний чинник підвищення рівня конкурентоспроможності країни. Розвиток економіки на інноваційних засадах може створити переваги для національних виробників у боротьбі з економічними суперниками на зовнішніх ринках. Зростання конкурентоспроможності національної економіки країни на сучасному етапі розвитку світового господарства наряду залежить від активності країни у наукових розробках і впровадженні інновацій, тобто існує пряма залежність між інноваціями і рівнем конкурентоспроможності країни на світових ринках. Визначальною умовою утримання конкурентних переваг є здатність оновлювати і вдосконалювати вироблений продукт. Інновації стають головним фактором успіху національної економіки на світовому ринку товарів та послуг. Інноваційна діяльність впливає на конкурентоспроможність національної економіки через впровадження нових технологій, нових засобів виробництва, нових видів товарів та послуг, нової організації та управління виробничим процесом, нової організації та управління персоналом. Інновації забезпечують країні технологічні переваги. Саме інноваційній моделі економічно розвинені країни забезпечують стале економічне зростання і конкурентні переваги.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Голіков А.П., Дейнека О.Г., Позднякова Л.О., Черномаз П.О. Регіональна економіка та природокористування. 2-е вид./за ред. Голікова А.П.: Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 352 с.
2. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р., № 40 – IV. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
3. Скрипко Т.О. Інноваційний менеджмент: підручник/Т.О.Скрипко. Київ: Знання, 2011. 423с.
4. Юринець З.В. Інвестиційний та інноваційний менеджмент/З.В. Юринець, Л.Й. Гнилянська. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. 320 с.

Редько Наталія Олександрівна, старший викладач, кафедра економіки, Національний транспортний університет, м. Київ, natali.redko29@gmail.com

Redko Natalia Aleksandrovna, senior lecturer, National Transport University, Kyiv, natali.redko29@gmail.com